

Кінець тиранів і диктаторів закономірний

Зупинити їх може тільки правда про їхні злочини

Юлія ЦИРФА

До політики Москви з побоюванням ставляться всі без винятку гравці міжнародної сцени. Адже російський лідер не відгукується на жодні мирні заклики й умовляння.

5

Опонуючи рішенням Ради ЄС, ОБСЄ і навіть ООН, російські очільники вперто закидають офіційній київській владі розпалювання громадянської війни чи, тим більше, застосування геноциду та етнічних чисток щодо власних громадян. І, хоч як прикро визнавати цей факт, така їхня тактика сьогодні працює на обдурювання цілого народу, прищеплення ненависті до України. Можливо, суть навіть не в політичних уміннях російських чиновників: основа для такого розгортання подій – нова, не апробована раніше методика ведення конфлікту. Наразі він уже дістав назву «гібридної війни», «неконвенційного протистояння», «пропагандистської кампанії»... Однак ключова причина його ескалації – не використання нових озброєнь чи тактики ведення бою. Сьогодні Україн-

ська держава перебуває в умовах конфлікту, що підживлюється сепаратистськими виступами, підтримуваними озброєннями та живою силою Росії. Це – з одного боку. А з другого – наша держава продовжує залишатися свого роду «східним флангом» між країнами Заходу й ареалом впливу РФ. Однак, ураховуючи сучасний стан економіки та зниження політичної ваги Росії, до гри вступив ще один актор, пріоритетом для якого є аж ніяк не геополітична конфігурація Європи: наразі США дістали «історичну можливість» здобути остаточну перевагу над своїм споконвічним міжнародним опонентом і, зрештою, довести власну значущість й утвердитися в ролі єдиної «наддержави». Проте на відміну від двостороннього протистояння, котре свого часу розгорталось в Афга-

ністані чи Сирії, цього разу йдеться про втручання в зону безпосередніх інтересів РФ, куди Вашингтон, у принципі, раніше мав «обмежений Росією доступ». Тому реалізація «завдання-максимум» (тобто переорієнтації України виключно на європейський шлях розвитку) для американського уряду видається можливою виключно завдяки долученню до цього процесу Європейського Союзу. Натомість утілення «завдання-мінімум» – перетворення території Української держави на зону нестабільності – аж ніяк не вигідне для Європи, бо автоматично вносить на порядок денний питання «розморожування» статусу Придністров'я, подальшої ескалації напруженості в Південній Осетії й Абхазії, а також підігрівання сепаратистських настроїв в Іспанії, Франції чи Великій Британії.

Позбутися політико-економічного «бартеру»

Хоча, певно, і для США, і для офіційного Брюсселя ключовим «вузлом суперечностей» залишається фінансово-економічний сектор. Адже попри бездіяльність російської сторони представники Заходу все ще затягують процедуру запровадження так званої третьої хвилі санкцій, спрямованих проти окремих сфер економіки РФ. Звичайно, для Вашингтона це зробити значно простіше, хоча, згідно з економічними прогнозами, такі заходи матимуть вагомий вплив на діяльність американського банківського сектору. А для Європи ситуація виявиться набагато складнішою.

Навіть довгоочікуване підписання економічної частини Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, котре нарешті поклато початок процесам ліквідації торговельних бар'єрів між сторонами та зняття двосторонніх митних обмежень, також відбулося «під знаком» Росії.

Після церемонії підписання документа 27 червня 2014 року європейська сторона в особі Канцлера ФРН Ангели Меркель офіційно заявила, що основні положення угоди набудуть чинності після її ратифікації усіма 28 державами-членами Євросоюзу (до речі, 2 липня парламент Румунії першим ратифікував Угоду про асоціацію між Україною та ЄС), але не застосовуватимуться до розв'язання наявних економічних суперечностей із РФ. Відтак, уже в липні 2014 року між Україною, Європейським Союзом та Російською Федерацією відбудуться тристоронні консультації на експертному та міністерському рівнях, котрі не стосуватимуться тексту Угоди про асоціацію з ЄС, однак матимуть на меті обговорення «часових вимірів запровадження кроків, які передбачені поглибленою і всеохопною зоною вільної торгівлі».

У принципі, така надмірна обережність може бути спричинена необхідністю забезпечення вітчизняних

виробників від неможливості диверсифікації ринків збуту в разі одностороннього перекриття офіційною Москвою потоків українського експорту. З другого боку, Європа має дати Білокам'яній чіткий сигнал щодо врахування її інтересів, а отже, й необхідності продовження подальшої співпраці в економічній сфері. Тож, схваливши Висновки Європейської ради щодо України, представники держав-членів ЄС 27 червня обмежилися виключно вимогами та пересторогами, зверненими до офіційної Москви, «відтягнувши» процес запровадження «третього пакету» санкцій щодо окремих секторів російської економіки. Тобто, лише спостерігаючи позитивні чи то негативні результати імплементації Мирного плану Президента України Петра Порошенка, «Європейська рада оцінить ситуацію та, за потреби, прийме відповідні рішення». «Європейська рада підкреслює свою готовність знову зібратися в будь-який

Символ долі і прагнень

Виступ Президента України Петра ПОРОШЕНКА на церемонії підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом

Шановні президенти, прем'єр-міністри, шановні гості!

Це чудовий день. Мабуть, найважливіший день для моєї країни після дня проголошення Незалежності. Цей момент важливий для історії, для майбутнього. Він показує, наскільки може все змінитися за короткий період часу.

Я підпишу Угоду про асоціацію, використовуючи кулькову ручку,

на якій написано «Асоціація Україна – ЄС, Вільнюс, 29 листопада 2013 року». Тоді це не відбулося, але кулькова ручка залишилася. Ми бачимо, що вона демонструє, що історичні події не відворотні.

Документ, який ми будемо підписувати сьогодні, – це не лише політичний та економічний документ. Це символ долі і прагнень, які не можна зруйнувати,

для людей, які пожертували своїм життям та здоров'ям для того, щоб це відбулося. І це найсильніше нагадування того, що люди мають прагнути жити краще.

Україні знадобилось 7 довгих років для того, щоб подолати цей жажливий, терновий шлях до економічної асоціації, політичної асоціації з Європейським Союзом. Цей шлях

мав свої позитивні та негативні сторони, але врешті-решт сьогодні ми прийшли. Вся Україна і також Крим. Нагадуємо, що Угода про асоціацію з ЄС – це вся Україна.

Шановні друзі!

Об'єднана Європа – це курс країни, але це не означає, що немає опонентів цій думці. Була велика кількість спроб знищити європейський проект об'єднання, наприклад, яке це відбулося протягом останніх місяців в Україні.

Україна, Грузія та Молдова є країнами, які показують нові економічні цілі. Але перш за все – це свобода та демократія, які на пострадянському просторі будуть залежати від наших можливостей втілювати реформи, які відбудуться у тому числі з допомогою Угоди про асоціацію.

Ми б бажали підписати Угоду за більш кращих умов, ніж такі, які ми маємо зараз, але, з другого боку, – зовнішня агресія на Україну дає ще один сильний поштовх для того, щоб зробити цей важливий крок.

Підписуючи цю Угоду, Україна обіцяє, що впроваджуватиме ре-

час для запровадження подальших значних обмежувальних заходів», – ідеться в документі.

Фактично європейські чиновники дали нашій державі надію на ефективне розв'язання економічних «нюансів» партнерства з РФ. Однак, урахувавши реальний стан війни між сторонами, важко сподіватися на те, що Росія одночасно залишить усі свої претензії й співпрацюватиме з Україною

на засадах неупередженого ринкового зиску. Тому для офіційного Києва майбутні переговори з РФ у форматі «Україна – Європейський Союз – Росія» мають стати можливістю технічного узгодження питань подальшої одночасної співпраці в межах зони вільної торгівлі з ЄС та існуючої ЗВТ СНД. Такі перемовини не повинні вкотре перетворитися на можливість здійснення політичного тиску з боку РФ:

тобто, відчуваючи бодай натяк на їх політизацію, українські переговірники мають уникати завше пропонування Росією непрозорості й кулуарності економічних взаємин. Адже сьогодні наша держава на решті здобула шанс відійти від політико-економічного «бартеру», завдяки якому Москва вже понад 20 років утілювала власні стратегічні пріоритети в обмін на ефемерні економічні переваги.

Економічні «маневри» й енергетичний тиск

Нині в найвагомійшій для Москви сфері ВПК Україна припинила співробітництво в односторонньому порядку. За оцінками експертів, відмова від співпраці у виробництві продукції військово-оборонного спрямування позначиться на 79 українських та 859 російських підприємств. Загалом частка експорту ВПК України не перевищує 15%, тому вартість розірвання кооперативних зв'язків із Росією в цій галузі не має перевищити 300 млн. доларів США на рік. Тож хоча російська сторона й заявляє про готовність до імпортозаміщення української продукції на 70% власним виробництвом і на 30% – постачанням комплектуючих з ін-

ших країн, сьогодні вона має швидко розв'язати проблему отримання комплектуючих для ракетобудування (систем керування балістичними ракетами та головок самонаведення для бойових ракет), котрі виробляє дніпропетровське ДП «КБ «Південне»; газотурбінних двигунів, які випускає миколаївське ДП НВКГ «Зоря»–«Машпроект»; систем прицілювання ракетного комплексу «Тополь-М» (ТР-2ПМ2), розроблених київським заводом «Арсенал»; систем керування ракетним комплексом УР-100Н, виготовлених харківським «Хартроном» тощо. До речі, вертольотобудування в РФ значною мірою залежить від двигунів, виробле-

них запорізьким концерном «Мотор-Січ», а у виробництві комплектуючих для російських літаків задіяно близько 20 українських підприємств, які поставляють для них майже 30 товарних найменувань. Хоча літакобудування є, мабуть, єдиним напрямом ВПК, припинення співпраці в рамках котрого загрожує значними збитками і Україні, і РФ, бо ця галузь доволі тісно пов'язана з цивільним сектором. Та якщо українська сторона має що запропонувати західним партнерам, РФ такими здобутками без участі українських підприємств похизуватися не може. Приміром, 27 червня 2014 року з невідомих причин сталася «автоматичне скасу-

форми. Але це документ також і спільної відповідальності.

Таким чином, на тлі політичної асоціації ми також очікуємо, що Європейський Союз робитиме все, щоб підтримати наш суверенний вибір, боронити нашу українську незалежність та територіальну цілісність.

Багато залежатиме від європейської солідарності з трьома країнами, які заплатили велику ціну для того, щоб бути частиною Європи та бути з Європою. Чи Європа буде вільною, чи частково вільною? Чи має вона хвилюватися про анексію, чи можливість виникнення інших конфліктів у майбутньому? Поки що на це питання важко відповісти, але відповідь залежатиме від успіху чи провалу документа, який буде сьогодні підписано.

Україна вирішила, що Угода працюватиме. Наші три країни розпочинають дуже важкий, болючий, але важливий шлях реформ. Економічна інтеграція і політична асоціація з ЄС – ось, власне, наше розуміння успішного розвитку. Для того, щоб все це працювало, ми готові до ратифікації. Ми вважаємо, що ратифікація у європейській столицях також відбудеться швидко.

За останні місяці Україна сплатила велику, найбільшу ціну за те, щоб європейські мрії стали дійсністю. Про це треба пам'ятати. Коли Україна буде готова приєднатися до ЄС, вона приєднається до ЄС.

Для ЄС це, мабуть, майже нічого не означає, але це означає багато

Зліва направо: голова Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу, голова Ради Європи Герман Ван Ромпей, прем'єр-міністр Грузії Іраклі Гарібашвілі, прем'єр-міністр Молдови Юрій Лянке та Президент України Петро Порошенко на церемонії підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у Брюсселі. Бельгія, 27 червня 2014 року

для моєї країни. Під час сьогоднішнього підписання я хотів би зробити одностороннє проголошення – підписуючи Угоду про асоціацію з ЄС, Україна, як європейська держава, яка має однакові цінності – верховенство закону та свободи, наголошуючи на майбутньому членстві України в ЄС. Угода про асоціацію – це інструмент підготовки до майбутнього приєднання. ЄС це не лише частина країн, об'єднаних у союз. ЄС – це ідея, це відповідь вимогам сьогоднішнього дня. І тому країни ЄС і країни не ЄС мають сьогодні зробити важливий крок.

Я дякую всім вам, шановні Президенти, шановні голови урядів, шановний Президент Комісії, шанов-

ний Президент Ради Європи та представники Європейської комісії.

Це – результат нашої спільної роботи. І сьогодні ми бачимо дуже важливий результат для людей України та громадян Європейського Союзу.

Слава Європейському Союзу, Слава Україні!

вання пуску» нової російської ракети-носія легкого класу «Ангара-1.2. ПП». А 16 травня на космодромі Байконур відразу після запуску впала ракета виробництва РФ «Протон-М». Натомість 27 травня з плавучої платформи «Одісей» у Тихому океані було здійснено

запуск ракети-носія «Зеніт – 3SL»: він успішно вивів на орбіту телекомунікаційний супутник *Eutelsat 3B*, який забезпечуватиме телекомунікаційний зв'язок між Південно-Східною Азією й Африкою, а також між Європою та всім Азійсько-Тихоокеанським регіо-

ном. Розробником і виробником ракети-носія «Зеніт – 2S» (тобто першого та другого ступенів ракети) є «КБ «Південне» та ВО «Південмаш» (м. Дніпропетровськ, Україна). Розгінний блок ДМ–SL (третій ступінь ракети) створений і серійно виготовляється ракетно-космічною корпорацією «Енергія» ім. С. П. Корольова (м. Корольов, Московська область, Росія).

Досвід повоєнної Грузії, котра ще 2008 року відчула на собі всі варіації російського економічного тиску, переконує, що для того, щоб віднайти нові ринки збуту, потрібен час. Та більшість підприємств ключових для нашої держави галузей є не просто енергомісткими – вони працюють за рахунок постачання газу з території РФ. Тож якою примітивною не видавалася б «енергетична зброя» в рамках зовнішньої політики РФ, вона знову застосувала її щодо України. Цього разу Москва «пішла ва-банк», переживши 16 червня 2014 року українського споживача на «передоплату» газових постачань у такий спосіб намагаючись довести європейцям неспроможність українських партнерів розвивати повноцінні ринкові відносини. Цей крок спрямовано не на прискорення виплат українською стороною боргів чи завершення

Ракетоносії «Зеніт 3SL»

переговорів між НАК «Нафтогаз України» та ВАТ «Газпром».

За даними «Нафтогазу», внаслідок окупації Криму Україна втратила 15 родовищ і 3 перспективні площі покладів нафти та газу, Глібівське підземне газосховище, більш як 1200 км магістральних газопроводів, 43 газорозподільчі станції, 29 одиниць плавзасобів та 4 самопідйомні плаваючі бурові установки, серед яких – дві сучасні високотехнологічні платформи «Петро Годованець» та «Незалежність». Крім того, нашу державу було позбавлено можливості вести розробку родовищ, які вміщують майже 50 млрд. куб. м газу, 3,5 млн. тонн нафти та 1 млн. тонн газоконденсату. Внаслідок російської окупації призупинено роботи з подальшого вивчення і введення у промислову експлуатацію перспективних покладів із загальними ресурсами в 260 млрд. куб. м газу та 160 млн. тонн нафти. Дестабілізація східних регіонів України «заморозила» роботи на Юзівській ділянці, розташованій у Дніпровсько-Донецькому нафтогазоносному басейні на території Донецької і Харківської областей. І хоча за планами *Royal Dutch Shell* 2014 рік мав бути присвячений підготовці до розвідки й буріння, без швидкого мирного врегулювання конфлікту компанія не матиме змоги розпочати роботи з видобутку вуглеводнів у цих районах. Та, відповідно, позбавить український уряд іще однієї можливості диверсифікації енергетичного ринку.

Тож сьогодні офіційний Київ має лише один вихід: забезпечення так званого великого реверсу газу з території Словаччини, тобто отримання цим шляхом близько 30 млрд. куб. м газу на рік. Наразі Братислава постачає на територію України близько 8 млрд. куб. м блакитного палива щороку. Однак і європейці, і вітчизняний уряд чудово розуміють, що словацький газ, викуплений українцями, – той самий російський газ, транзитований українською ГТС в аверсному режимі. До речі, це чудово розуміє й керівництво РФ.

У цьому контексті стає зрозумілою активна позиція Брюсселя в питаннях

узгодження економічних взаємин у трикутнику «Україна – Європейський Союз – Росія»: перебої із постачанням енергоносіїв через українську ГТС ударять по енергетичній стабільності самого Євросоюзу. І хоча нині лише близько 39% газу, що споживається державами-членами Спільноти, походить із Росії, понад 50% можливостей приймати скраплений газ на терені ЄС є невикористаними, а деякі країни залежать від постачання російського палива на 80–90% (приміром, Болгарія чи Румунія). Крім того, перекачування газу Балтійським морем (тобто транспортними потужностями «Північного потоку») також цілковито залежить від РФ. Тому офіційний Брюссель вимушений балансувати між необхідністю здійснення політико-економічного тиску на Москву, спричиненою ситуацією в Україні, та важливістю гарантування енергетичної безпеки держав Європи. Приміром, відмова Болгарії від продовження будівництва іншого обхідного шляху постачання газу до Європи – «Південного потоку» – була вже 25 червня 2014 року компенсована угодою між Президентом РФ Володимиром Путіним та Президентом Австрії Хайнцем Фішером щодо виходу австрійської ділянки газопроводу на повну проектну потужність до січня 2018 року. Тобто, не маючи змоги самотужки схвалювати такі рішення (з огляду на зовнішньополітичну кон'юнктуру), лідери ЄС – Франція та Німеччина – вдалися до тактики залучення «менших гравців». Оскільки ж Австрія посідала подібну нішу ще з часів холодної війни (хоча тоді «відхилення» її політики використовувалися задля знівелювання тиску США), ЄС удався до її «послуг» і цього разу.

Правда, Україна тепер може апелювати до положень Угоди про асоціацію, згідно з якими кожна сторона повинна враховувати енергетичні мережі та можливості іншої сторони під час розробки програмних документів щодо попиту та пропозиції, енергетичних стратегій та планів розвитку інфраструктури, а також докласти

зусиль для сприяння використанню інфраструктури передачі та збереження газу й, у разі потреби, проводити консультації з іншими сторонами або координувати свої дії стосовно розвитку інфраструктури. Однак ЄС наразі не виявив бажання долучитися до процесу створення публічних акціонерних товариств «Магістральні газопроводи України» і «Підземні газові сховища України» (100% акцій яких перебуватиме в державній власності), передбаченого Постановою Кабінету Міністрів № 172 від 4 червня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо реформування системи управління Єдиною газотранспортною системою України». Натомість, ухваливши Висновки щодо України 23 червня 2014 року, Рада Європейського Союзу із закордонних справ підтвердила намір Європейської комісії «взяти участь у консультаціях на політичному рівні разом з Україною та Російською Федерацією щодо певних аспектів імplementації Угоди, щоб зняти занепокоєння стосовно її можливих наслідків». А вже «погрози Росії застосувати торговельні заходи щодо країн, які підпишуть Угоду про асоціацію / ПВЗВТ, є невинуватими».

Позитивним моментом стала заборона імпорту до Євросоюзу товарів, що походять з території окупованого Криму або Севастополя, за винятком тих, яким видано сертифікат походження урядом України, а також надання (прямо або побічно) фінансування чи фінансової допомоги, страхування і перестраховування операцій, пов'язаних з імпортом таких товарів. У принципі, такий крок довів неспроможність російської сторони повноцінно забезпечувати життєдіяльність населення півострова: у відповідь на активізацію ЄС та центральної влади «Російськогляд» оголосив про можливість увезення на територію Криму підконтрольних йому товарів за дозволами, виданими компетентними органами України, до 1 жовтня 2014 року. Та наврайд чи такий економічний маневр урятує ситуацію.

«Захисник прав людини», що забезпечує зброєю, а не їжею

Сьогодні на окупованій українській території міжнародні спостерігачі фіксують не тільки економічні обмеження, застій соціального сектору та неможливість нормального функціонування ринку праці. Наразі, схваливши 27 червня Резолюцію «Співпраця та допомога Україні в галузі прав людини», Рада ООН з прав людини закликала «до негайного припинення всіх актів дискримінації та утисків, зокрема щодо осіб, які належать до меншин і корінних народів, а також інших жителів Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, котрі не підтримали незаконний референдум, уключаючи етнічних українців і кримських

татар». Водночас ключовий правозахисний орган ООН підтвердив згубний вплив на права людини тимчасової окупації Російською Федерацією частини території України, а також її підірвної діяльності на Сході нашої держави.

Натомість (до речі, проголосували проти документа разом із Китаєм, Кубою та Венесуелою) РФ того ж дня передала МЗС України ноту з інформацією про намір російської сторони направити «гуманітарну допомогу» до «Донецької і Луганської областей, а також, можливо, інших регіонів, де перебувають біженці». Таке фарисейство Москви видається справжнім знуцанням не тільки що-

до української влади, а й щодо міжнародної спільноти загалом.

– Лише минулого тижня глава МЗС Росії Сергій Лавров звинуватив українські війська в етнічних чистках. За кілька днів до цього Державна дума неправдиво звинуватила Україну в проведенні масштабного геноциду. Сполучені Штати, Рада Безпеки та ООН загалом дуже серйозно ставляться до будь-яких повідомлень щодо етнічних чисток чи геноциду. Втім, такі беззмістовні звинувачення лише радикалізують російських сепаратистів і сприяють ескалації конфлікту, – заявила Постійний представник Сполучених Штатів Америки при ООН Саман-

та Пауер, аналізуючи позицію офіційної Москви щодо презентованої 18 червня Доповіді Ради ООН з прав людини стосовно ситуації у сфері прав людини в Україні.

– Іронія в тому, що Росія спробувала охарактеризувати ситуацію в Україні як гуманітарну кризу. Вона неправдиво назвала себе «захисником прав людини», а російську армію – «агенцією гуманітарної допомоги». Але ця «гуманітарна агенція» відправляє солдатів, а не лікарів, бойовиків, а не волонтерів. Вона забезпечує зброєю, а не їжею. Росія наголошує, що 100 000 біженців уже виїхали з України. Проте, за даними ООН, ця цифра становить 4 600 осіб, – додала С. Пауер.

Не дивно, що українська сторона відмовилася від можливості отримання допомоги від агресора, дипломатично посилаючись «на невідзначеність її кінцевого адресата». Згідно з положеннями пункту б глави II Статуту Управління Верховного комісара Організації Об'єднаних Націй у справах біженців від 14 грудня 1950 року та пункту 2 розділу А статті 1 Конвенції про статус біженців від 28 липня 1951 року, під «біженцями» розуміються особи, які «через обгрунтовані побоювання стати жертвами переслідувань за ознаками раси, ві-

росповідання, громадянства або політичних переконань, перебувають за межами держави своєї громадянської належності й не можуть користуватися захистом уряду цієї країни». Враховуючи той факт, що Донецька та Луганська області (як і Автономна Республіка Крим) є невід'ємними частинами України, відповідно до наведених міжнародних документів громадяни України, які перебувають на цій території, не можуть мати статус біженців у принципі.

Хоча російська сторона, певно, вже порушила не тільки положення згаданих актів, а й усі можливі норми міжнародного права.

Надаючи терористичним угрупованням, що діють на Сході України, зброю й амуніцію, Москва знехтувала Угоду між Україною та РФ від 3 серпня 1994 року про співробітництво і взаємодію з прикордонних питань, стаття 8 котрої передбачає, зокрема, здійснення узгоджених заходів на державних кордонах для припинення тероризму, незаконного переміщення зброї та інших предметів контрабанди, незаконного в'їзду на території сторін і виїзду за їх межі. Передача Російською Федерацією терористам ПЗРК «Голка» засвідчила факти прямого втручання РФ у внутрішні справи України, підтрим-

ку нею тероризму як явища та стала грубим порушенням її міжнародних зобов'язань щодо контролю за зберіганням і передачею ПЗРК у рамках Вассенаарських домовленостей від 12 липня 1996 року щодо контролю над експортом звичайних озброєнь та товарів і технологій подвійного призначення (зокрема, в частині «Елементи експортного контролю за переносними зенітно-ракетними комплексами»). Свідчення щодо вивезення дітей із Донецької та Луганської областей на територію Ростовської області РФ за відсутності дозвільних документів дає змогу кваліфікувати дії зловмисників як міжнародне викрадення дітей (згідно з Конвенцією про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей від 25 жовтня 1980 року), що тягне за собою відповідні правові наслідки для них та інших сторін, за сприяння або з потурання яких учинено цей злочин. Крім того, в цьому контексті російська сторона грубо порушила положення Угоди між Урядом України і Урядом Російської Федерації від 16 січня 1997 року про безвізові поїздки, а також узяті на себе міжнародні зобов'язання у сфері забезпечення прав дітей, зокрема статті 11 та 35 Конвенції ООН про права дитини від 20 листопада 1989 року.

Росія порушила правила та знищила довіру

Відвернути небезпеку, захистити громадян – для всього цього державі треба мати силу. Збройну силу! Проте, все ще витрачаючи на утримання одного солдата не більш як 11,94 тис. доларів США на рік, маючи застаріле озброєння і надто мирний «теоретичний» вишкіл армії, Україна просто не в змозі належно гарантувати безпеку ані військовиків, ані цивільного населення. Тому зрозуміло, що помітне збільшення концентрації живої сили (до речі, Москва витрачає на утримання одного солдата близько 83,5 тис. доларів США на рік) та військової техніки ЗС РФ у прикордонних з Україною районах Росії, котрі мають невизначені завдання, аж ніяк не сприяє нормалізації ситуації та реалізації мирних ініціатив керівництва нашої держави.

25 червня Рада Федерації РФ скасувала власну Постанову № 48-ФЗ від 1 березня 2014 року «Про використання Збройних Сил РФ на території України». Але цей крок має на меті виключно «показове доулучення» Москви до реалізації українського Мирного плану. Тим паче що в такий спосіб, на її думку, можна буде ще раз підтвердити свою «неучасть» у збройному конфлікті на території України. Адже РФ продовжує наполягати на власній непричетності до дій сепаратистів на Сході нашої держави. Хоча лише офіційне

російське керівництво визнає їхніх представників у ролі повноправних учасників багатосторонніх переговорів, розпочатих 23 червня. Українські інтереси на цих перемовинах представляє Леонід Кучма: офіційний Київ дав міжнародній спільноті чітко зрозуміти, що не визнає влади самопроголошених республік і, що найголовніше, жодних переговорів із терористами не вестиме.

Інша річ – як протистояти наростаючому силовому тиску з боку сепаратистів. ЄС наразі погоджується створити Місію з питань спільної політики безпеки та оборони, яка сприятиме реформуванню сектору цивільної безпеки України, включаючи охорону порядку та верховенства права. НАТО, тимчасово припинивши в квітні 2014 року практичну співпрацю з Росією, залишила відкритими канали для дипломатичного діалогу.

– Сьогодні ми не бачимо жодних змін у поведінці Росії, тому не маємо іншого виходу, як продовжувати дію рішення про припинення практичної цивільної та військової співпраці. Ми не поновлюватимемо нормальні відносини з Росією, доки вона не почне виконувати свої міжнародні зобов'язання, – заявив Генеральний секретар альянсу Андерс Фог Расмуссен по завершенні засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів закордонних справ 25 червня.

– Росія порушила правила та знищила довіру. Вона часто позиціонує НАТО як «загрозу», але на практиці саме незаконні дії РФ в Україні створили справжню загрозу міжнародному порядку. Тому наш політичний діалог у форматі Ради Росія – НАТО триватиме, у разі потреби, для обміну поглядами на врегулювання Кримської кризи, – наголосив він.

Відтак, і ЄС, і НАТО, й «Велика сімка» (котра під час саміту в Брюсселі 4–5 червня 2014 року залишила в минулому формат «Великої вісімки» за участю РФ) підтверджують відданість територіальній цілісності й суверенітету нашої держави, політиці невизнання анексії АР Крим, а також висловлюють готовність посилити санкції проти Росії та її керівництва. Проте наразі низка дрібних «геополітичних перемог» Президента РФ створила для неї можливість перебувати «на хвилі» своєрідної «ейфорії безкарності». Тільки де та межа? Судячи з наявних механізмів налагодження міждержавних взаємин, отримати ресурси, території та владу ключові гравці міжнародної сцени прагнуть так само, як і в середньовіччі. Часто навіть не особливо задумуючись над використовуваними методами ведення війни. Кінець тиранів і диктаторів закономірний.